This question paper contains **11** printed pages]

LA—93—2023

FACULTY OF COMMERCE

B.Com. (Second Year) (Third Semester) EXAMINATION

NOVEMBER/DECEMBER, 2023

COST ACCOUNTING

Paper-BC 3.2

(Monday, 11-12-2023) **Time : 2.00 p.m. to 5.00 p.m.**

Time—3 *Hours* *Maximum Marks*—75

N.B. :— (*i*) Question No. **1** is compulsory.

(*ii*) Simple calculator is allowed.

(*i*) प्रश्न क्रमांक **1** अनिवार्य आहे.

(*ii*) साधे गणकयंत्रास परवानगी आहे.

1. From the following information related to commodity 'X', calculate : 20

(*i*) Prime cost

(*ii*) Works cost

(*iii*) Cost of goods sold

(*iv*) Net profit for the period

(*v*) Net profit per unit.

P.T.O.

4C8B8718A4689426E2C71F1A85B328A2

Opening Stock :	(₹)
Raw materials	25,000
WIP	5,000
Finished goods (1600 Units)	17,600
Closing Stock :	
Raw materials	21,200
WIP	7,000
Finished Goods (3200 Units)	35,200
Purchased of Raw materials	1,30,000
Carriage inwards	1,200
Direct wages	95,000
Works overheads	34,000
Factory supervision	8,000
Administrative overheads	11,600
Sales of finished goods	3,60,000

Selling overheads are ₹ 1 per unit sold.

During the period 25,600 units were produced.

वस्तू 'क्ष'च्या संबंधातील खालील माहितीच्या आधारे काढा :

(*i*) प्रधान परिव्यय

(*ii*) निर्माणी परिव्यय

4C8B8718A4689426E2C71F1A85B328A2

(*iii*) विक्री मालाचा परिव्यय

(*iv*) कालावधीतील निव्वळ नफा

(*v*) प्रती एकक निव्वळ नफा.

प्रारंभण स्कंध :	(₹)
कच्ची सामग्री	25,000
क्रियामाण कर्म	5,000
निर्मित माल (1600 एकक)	17,600
संवरण स्कंध :	
कच्ची सामग्री	21,200
क्रियामाण कर्म	7,000
निर्मित माल(3200 एकक)	35,200
कच्ची सामग्री खरेदी	1,30,000
आगत वाहन व्यय	1,200
प्रत्यक्ष मजूरी	95,000
निर्माणी अधिव्यय	34,000
निर्माणी पर्यवेक्षण	8,000
प्रशासनिक अधिव्यय	11,600
निर्मित मालाची विक्री	3,60,000

विक्री अधिव्यय ₹ 1 प्रती एकक विक्री मालावर.

या कालावधीमध्ये निर्मित माल 25,600 एकक.

P.T.O.

4C8B8718A4689426E2C71F1A85B328A2

2. From the following information, calculate levels of stock : 15

1. Average delivery time 25 days.
2. Minimum delivery time is 16 days
3. Maximum delivery time is 30 days
4. Minimum delivery time for emergency is 5 days
5. Average consumption per day is 30 units.
6. Maximum consumption per day is 40 units.
7. Minimum consumption per day is 15 units.
8. Re-ordering quantity is 700 units.

पुढील माहितीच्या आधारे, साठा स्तरांची गणना करा :

1. सरासरी वितरण वेळ 25 दिवस आहे.
2. किमान वितरण वेळ 16 दिवस आहे.
3. जास्तीत जास्त वितरण वेळ 30 दिवस आहे.
4. आणीबाणीत जास्तीत जास्त वितरण वेळ 5 दिवस आहे.
5. सरासरी वापर दररोज 30 युनिट्स आहे.
6. जास्तीत जास्त वापर दररोज 40 युनिट्स आहे.
7. किमान वापर दररोज 15 युनिट्स आहे.
8. रि-ऑर्डर संख्या 700 युनिट्स आहे.

4C8B8718A4689426E2C71F1A85B328A2

Or

(किंवा)

Prepare a store ledger account for the following transactions using the FIFO method of material issue :

Feb. 2022

1 Opening stock 120 kg @ Rs. 75 per kg.

2 Purchased 220 kg @ Rs. 76 per kg.

4 Issued 50 kg.

8 Issued 80 kg.

12 Issued 70 kg.

16 Returned from workshop 25 kg @ Rs. 76 per kg.

20 Issued 120 kg.

24 Purchased 250 kg. @ Rs 74 per kg.

28 Issued 70 kg.

30 Issued 60 kg.

पुढील व्यवहारांच्या आधारे FIFO पद्धतीने भांडार प्रपंजी तयार करा :

फेब्रु. 2022

1 प्रारंभ स्कंध 120 किलो, रु. 75 प्रती किलो दर

2 खरेदी 220 किलो, रु. 76 प्रती किलो दर

4 50 किलो जारी केले (निर्गमीत)

P.T.O.

4C8B8718A4689426E2C71F1A85B328A2

8 80 किलो जारी केले (निर्गमीत)

12 70 किलो जारी केले (निर्गमीत)

16 कार्यशाळेतून परत 25 किलो, प्रती किलो रु. 76 दर

20 120 किलो जारी केले (निर्गमीत)

24 खरेदी 250 किलो, रु. 74 प्रती किलो दर.

28 70 किलो जारी केले (निर्गमीत)

30 60 किलो जारी केले (निर्गमीत)

3. Standard time allowed for a job is 50 hours. The hourly rate of wages is 40 paisa per hour plus a dearness allowance @ 25 paisa per hour worked. 15

The actual time taken by the worker is 40 hours.

Calculate total wages under the following methods :

1. Time rate
2. Piece rate
3. Halsey plan
4. Rowan plan.

एका कार्यासाठी दिलेला प्रमापीत/निर्धारित वेळ 50 तास आहे, अधिक महागाई भत्ता हा केलेल्या कार्यासाठी प्रति तास 25 पैसे प्रमाणे आहे. (वास्तवमध्ये श्रमीकाने कार्य पुर्ण करण्यासाठी घेतलेला वेळा हा 40 तास आहे.) मजुरीचा समय दर 40 पैसे प्रति तास आहे. खालील पद्धतीनुसार एकूण मजुरीची गणना करा :

1. समय दर पद्धत
2. कार्यदर पद्धत
3. हाल्से योजना
4. रोवन योजना.

Or

(किंवा)

On the basis of the following information calculate the earnings of Ajay and Atul on the straight piece rate basis and Taylor's differential piece rate system :

Standard production = 10 units per hour

Normal time rate = Rs. 50 per hour.

Differentials to be applied :

80% of the piece rate below standard and 120% of the piece rate at or above standard.

In a 8 hours day :— Ajay produced 70 units.

Atul produced 84 units.

खालील दिलेल्या माहीतीवरून सरळ कार्यदर पद्धत व टेलरच्या भिन्न कार्यदर पद्धतीनुसार अजय व अतुलच्या मजुरीची गणना करा :

निर्धारित/प्रमापीत उत्पादन = 10 नग प्रति तास

सामान्य समय दर = 50 रुपये प्रति तास

खालील प्रमाणे भिन्न दर लागू करणे :

प्रमापीत उत्पादनापेक्षा कमी असेल तर कार्यदराच्या 80% प्रमाणे व प्रमापीत उत्पादन किंवा त्यापेक्षा जास्त असेल तर कार्यदराच्या 120% प्रमाणे.

8 तासाच्या एका दिवसामध्ये अजय हा 70 नग उत्पादित करतो व अतुल हा 84 नग उत्पादित करतो.

P.T.O.

4C8B8718A4689426E2C71F1A85B328A2

4. Calculate the machine hour rate from the following information : 15

1.	Rent of department	(₹)
	(1/5 area is occupied by the machine)	1560 p.a.
2.	Lighting (out of 12 points, 2 points are for this machine)	576 p.a.
3.	Insurance	72 p.a.
4.	Cotton-waste etc.	120 p.a.
5.	Foreman's salary	12,000 p.a.
	(1/4 for the machine)	
6.	Cost of machine	18,400
7.	Scrap value	400

It is assumed from past experience :

(*a*) That the working life of machine is 10 years.

(*b*) That the machine will work 1800 hours annually.

(*c*) That the estimated cost of repairs and maintenance will be Rs. 2,250 for the whole life.

(*d*) That the machine consumes 5 units of power per hour, rate of power is 12 paise per unit.

खालील माहितीवरून यंत्र तास दराची गणना करा : (₹)

1.	विभागाचे भाडे (यंत्राने 1/5 जागा व्यापली आहे)	1560 प्रतिवर्ष
2.	प्रकाश (12 पाँईंटपैकी 2 पाँईंट या यंत्राकरिता)	576 प्रतिवर्ष

3.	विमा	72 प्रतिवर्ष
4.	कापुस वेस्ट इत्यादी	120 प्रतिवर्ष
5.	मुकदमाचे वेतन (1/4 या यंत्राकरिता)	12,000 प्रतिवर्ष
6.	यंत्राचे मुल्य	18,400
7.	क्षेप्य मुल्य	400

लागील अनुभवावरून असे गृहीत धरले आहे की :

(अ) यंत्राचे कार्य आयुष्य 10 वर्ष आहे.

(ब) यंत्र वार्षिक 1800 तास काम करील.

(क) यंत्राचे आयुष्यमान अंदाजे दरुस्ती व भरणपोषणाचा 2,250 रुपये खर्च येईळ.

(ड) हे यंत्र प्रत्येक तासाला 12 पैसे प्रति एकक प्रमाणे 5 एकक शक्तीचा वापर करते.

Or

(किंवा)

From the following compute machine hour rate :

		₹
1.	Cost of machine	1,60,000
2.	Installation charges	16,000
3.	Estimated scrap value	
	(Life of machine 15 years)	6,000
4.	Rent and rates for the shop per month	800
5.	Insurance premium	
	For the machine (p.a.)	2,000
6.	Repairs and maintenance (p.a.)	2,400

P.T.O.

4C8B8718A4689426E2C71F1A85B328A2

7.	Power : 20 units per hour	—
8.	Rate of power per 100 units	60
9.	Estimated working hours— 1800 hours (p.a.)	—
10.	Supervisors salary (p.m.)	2,000
11.	General Lighting For the shop (p.m.)	1,000

The machine occupies 1/5 of the total area of the shop. The supervisor is expected to devote 1/4th of his time to this machine.

खालील माहितीवरून यंत्र तास दराची गणना करा :

1.	यंत्राचे मुल्य	1,60,000
2.	स्थापना खर्च	16,000
3.	अंदाजित क्षेप्य मुल्य (यंत्राचा जीवन काळ-15 वर्ष)	6,000
4.	भाडे व कर दुकानाकरिता दरमहा	800
5.	विमा हप्ता यंत्रासाठी (प्रति वर्ष)	2,000
6.	दुरुस्ती व भरण-पोषण (प्रति वर्ष)	2,400
7.	शक्ती : 20 एकक दर तासी	–
8.	शक्तीचा दर-प्रति 100 एकक	60
9.	अपेक्षीत कार्य तास-1800 तास प्रति वर्ष	–
10.	पर्यवेक्षकाचे वेतन (दरमहा)	2,000
11.	सामान्य प्रकाश दुकानाकरिता (दरमहा)	1,000

यंत्राने दुकानाच्या एकूण जागेपैकी 1/5 जागा व्यापली आहे. पर्यवेक्षकाकडून त्यांच्या वेळेतील 1/4 वेळ संबंधीत संयंत्राच्या देखरेखीसाठी खर्च होण्याचे अपेक्षित आहे.

5. Write short notes on (any *two*) : 10

(*i*) Functions of cost accounting

(*ii*) Bin card

(*iii*) Time rate system

(*iv*) Overtime.

कोणत्याही **दोनवर** थोडक्यात टिपा लिहा :

(*i*) परिव्यय लेखाकर्माचे कार्ये

(*ii*) बिन कार्ड

(*iii*) समय दर पद्धती

(*iv*) अधिसमय.

4C8B8718A4689426E2C71F1A85B328A2